

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060028

NAZWA
OBSZARU Zarośle

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060028	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Zarośle

1.4. Data opracowania 2003-11	1.5. Data aktualizacji 2025-04
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2019-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 20 września 2019 r. w spr. soo Zarośle (PLH060028)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.307

Szerokość geograficzna
50.4597

2.2. Powierzchnia [ha]:
391.83

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9130			13.21		M	C	C	C	C
9170			140.26		M	C	C	C	C
91P0			144.7		M	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

4. OPIS OBSZARU

[Powrót](#)

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

	Pokrycie
--	----------

Klasa siedliska przyrodniczego	[%]
N19	54.53
N17	44.27
N12	1.2
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego (2018) obszar w całości zlokalizowany jest w:
3 Pozaalpejska Europa Środkowa
34 prowincja Wyżyny Polskie
343 podprowincja Wyżyna Lubelsko-Lwowska
343.2 makroregion Roztocze
343.22 mezoregion Roztocze Środkowe

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną wg. J. M. Matuszkiewicza (2008), obszar leży w:
Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa
C Dział Wyżyn Południowopolskich
C.9. Kraina Roztoczańska
C.9.2. Okręg Roztocza Środkowego i Południowego
C.9.2.a Podokręg Zwierzyniecki

Północna część tego typowo leśnego obszaru zajmuje fragment zrównania wierzchowinowego, natomiast południowa obejmuje wzniesienie o charakterze ostańca o wysokości sięgającej niemal 350 m n.p.m. Pomiędzy nimi rozciąga się rozległe obniżenie o charakterze suchej doliny. W krajobrazie dominują łagodne wzgórza zbudowane z geozów formacji kredowej, przykrytych niezbyt dużą warstwą utworów trzecio- i czwartorzędowych, przeważnie w postaci piasków. Najczęściej występują gleby brunatne wylugowane, wytworzone z piasków gliniastych i słabo gliniastych. Obszar położony jest w obrębie głównego działu wodnego Roztocza Środkowego, leżącego między dorzeczami Tanwi a Wieprza. Brak jest zbiorników wodnych oraz cieków. Zboczowe ruchy wód wgłębnych i powierzchniowych są niewyraźne – maskuje je warstwa piasku i spękanе podłoże kredowe. Podsięki wodne niekiedy występują w obrębie suchej.

4.2. Jakość i znaczenie

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
Siedlisko występuje niemal na całym obszarze. Obecny drzewostan w znacznej części został ukształtowany w wyniku działalności człowieka, przede wszystkim w wyniku wprowadzenia sosny, a miejscami także świerka i modrzewia. Należy sądzić, że w sytuacji eliminacji sosny obecne grądy ulegną przekształceniu w kierunku buczyny karpackiej.
Reprezentatywność C (znacząca) – co związane jest z dużym udziałem sztucznie wprowadzonej sosny *Pinus sylvestris* oraz niewielkim udziałem w warstwie drzew gatunków grądowych.
Powierzchnia względna C – siedlisko w obszarze stanowi poniżej 2% ogólnych zasobów siedliska w granicach Polski, w kontynentalnym regionie biogeograficznym.
Stan zachowania C (średni), w tym:
stopień zachowania struktury II (dobrze zachowana) – co związane jest ze znacznym udziałem sosny oraz niewielkim udziałem gatunków grądowych w drzewostanie. Jednocześnie w runie dominują gatunki grądowe;
stopień zachowania funkcji III (średnie lub niekorzystne perspektywy) – co wynika z wtórnego charakteru siedliska powstałego w skutek wprowadzenia sosny na siedlisku buczyny karpackiej. W podroście drzew występuje z reguły jodła i buk. Należy sądzić, że usunięcie sosny doprowadzi do odtworzenia zespołu buczyny karpackiej;
możliwość odtworzenia III (trudne lub niemożliwe) – co związane jest z antropogenicznym charakterem siedliska – siedlisko powstało na skutek protegowania sosny na siedlisku buczyny karpackiej.
Ocena ogólna C (znacząca) – co stanowi wypadkową pozostałych ocen. Należy sądzić, że w przyszłości siedlisko ulegnie przekształceniu w kierunku buczyny karpackiej, co należy uznać za korzystne.

91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*)

Siedlisko w obszarze występuje w stanie lekko zachwianej równowagi dynamicznej. Zmiany w strukturze przestrzennej siedliska na niektórych stanowiskach położonych w górnych partiach zboczy, polegają na przekształceniu w kierunku zubożałych fitocenoz buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*. Tym samym powierzchnia boru jodłowego ulega zmniejszeniu, kosztem zespołu buczyny karpackiej. W skład charakterystycznej kombinacji gatunków wchodzi przede wszystkim: jodła *Abies alba*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, konwalijka dwulistna *Majanthemum bifolium*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, nerecznica szerokolistna *Dryopteris dilatata*, złotowłos strojny *Polytrichum formosum*, płaskomerzyk pokrewny *Plagiomnium affine*, krótkosz pospolity *Brachythecium rutabulum*.

W większości płatów występuje niewystarczająca ilość martwego drewna, głównie w postaci gałęzi oraz fragmentów cienkich pni drzew (przede wszystkim jodły). Brak jest stojących martwych drzew.

Jodła odnawia się naturalnie, ale jej podrost i podszyt nie we wszystkich płatach przechodzą do starszych klas wieku. Poważnym ograniczeniem dla odnowień jodłowych jest niekiedy obfity podrost buka. Natomiast struktura wiekowa jest zróżnicowana, w większości płatów obecny jest starodrzew jodły w wieku nieco poniżej oraz ponad 100 lat.

W części płatów asocjacja reprezentuje podzespół typowy boru jodłowego, w pozostałych zaś podzespół żyzny *Abietetum polonicum circaetosum*.

Siedlisko w obszarze podlega monitoringowi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Reprezentatywność B (dobra) – co związane jest z przekształceniami struktury przestrzennej w kierunku zubożałych fitocenoz buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*.

Powierzchnia względna C – siedlisko w obszarze stanowi poniżej 2% ogólnych zasobów siedliska w graniach Polski, w kontynentalnym regionie biogeograficznym.

Stan zachowania B (dobry), w tym:

stopień zachowania struktury II (dobrze zachowana) – co związane jest z obecnością większości gatunków typowych dla borów jodłowych. Jednocześnie na niektórych płatów występuje niewystarczająca ilość martwego drewna. Na niektórych powierzchniach problemem jest zwiększony udział *Rubus idaeus* i *R. hirtus*; stopień zachowania funkcji II (dobre perspektywy) – przy czym należy rozważyć podjęcie działań protegujących rozwój podrostu jodły oraz ograniczające ekspansję buka i grabu. Konieczne jest także zaniechanie pozyskania starodrzewu.

Ocena ogólna B (dobra) – co stanowi wypadkową pozostałych ocen.

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Pierwotnie zespół buczyny karpackiej zajmował w obszarze największą powierzchnię. Aktualnie buczyna występuje w formie zdegradowanej, różniącej się od typowych buczyn Roztocza Środkowego przede wszystkim dominacją jodły w drzewostanie i mniejszym udziałem buka. W domieszce występują ponadto świerk oraz gatunki grądowe tj. grab i lipa drobnolistna. Niekorzystne zmiany w obrębie siedliska spowodowało wprowadzenie i protegowanie sosny, co w konsekwencji doprowadziło do wykształcenia zbiorowisk nawiązujących do grądów (dominacja gatunków grądowych w runie). Aktualnie jednak buk silnie się odnawia. W przypadku usunięcia sosny zbiorowiska obecnie nawiązujące do grądów, niewątpliwie przekształcą się w zespół buczyny karpackiej.

Reprezentatywność C (znacząca) – co związane jest z przekształceniem znacznej powierzchni siedliska na skutek wprowadzenia sosny.

Powierzchnia względna C – siedlisko w obszarze stanowi poniżej 2% ogólnych zasobów siedliska w graniach Polski, w kontynentalnym regionie biogeograficznym.

Stan zachowania B (dobry), w tym:

stopień zachowania struktury III (średnio zachowana) – co związane jest ze znacznym udziałem sosny i przekształceniem siedliska w kierunku grądowym. Ponadto w runie dominują gatunki grądowe, co jednak niekiedy jest zjawiskiem charakterystycznym dla buczyn zamojskich;

stopień zachowania funkcji II (dobre perspektywy) – co wynika z dobrze odnawiającego się buka;

możliwość odtworzenia I (łatwe) – usunięcie sosny doprowadzi do przyspieszenia regeneracji buczyny karpackiej.

Ocena ogólna C (znacząca) – co stanowi wypadkową pozostałych ocen. Należy sądzić, że w przyszłości pow. siedliska powinna ulec zwiększeniu, przede wszystkim kosztem zbiorowisk grądowych.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	F03.01.01		i
M	I02		i
L	B01.02		i
H	B02.02		i
L	L10		b
M	X		o
H	X		o
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Grądziel T., Kotula Z. Projektowany rezerwat leśny „Ulów” w województwie zamojskim – charakterystyka przyrodnicza
 2. Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Tomaszów na lata 2020-20293. Raporty dla siedliska 91P0 Jodłowy bór świętokrzyski (Abietetum polonicum), 2006, 2013, 2021, GIOŚ

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	16.64	PL03	98.3		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Zarośle	*	16.64
PL03	Krasnobrodzki Park Krajobrazowy	*	98.3

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: PLAN URZĄDZENIA LASU dla NADLEŚNICTWA TOMASZÓW sporządzony na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r. Link: https://www.gov.pl/attachment/2d14e1c7-8fbb-477c-b317-70161caa9a78
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060028

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--